

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tožl se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, dne 29. decembra 1932.

Štev. 149.

Reforma uprave

Ne samo pri nas, temveč po vsem svetu je tako, da država vedno bolj posega v gospodarsko življenje narodov in tudi posameznikov. Deloma je to nujno vsled socialnih razlogov, ker bi brez državne intervencije nastala prenevarna trenja med posameznimi stanovi, deloma pa zahteva tudi vedno ostrejša gospodarska kriza, da država bolj intenzivno posega v gospodarsko življenje. V Nemčiji je n. pr. samo državna pomoč rešila banke pred polumom, a za to pomoč so morale banke seveda tudi sprejeti državno kontrolo. Kriza v svetovni zunanji trgovini je enako zahtevala večje poseganje države v gospodarsko življenje. Stalno nazadovanje zunanje trgovine sili vedno bolj države, da same prevzamejo razdelitev produkcije in tudi trgov, da ne bo rastoča preobilica produktov še bolj poostila krize. A tudi brezposelnost ni rešljiva brez državne pomoči in organizacija velikih investicijskih del, ki naj omilijo brezposelnost, rodj državno intervencijo v novih področjih. Sploh se vedno očitneje kaže tendenca, da zavлада po svetu državni kapitalizem, ki bi polagoma zavzel glavno mesto v gospodarskem življenju in v nekaterih državah je ta proces tudi že izvršen, ali pa je že na poti realizacije.

To poseganje države v gospodarsko življenje in to prevzemanje vedno novih funkcij stavlja državni upravni aparat pred vedno nove in vedno težavnejše naloge. Tako velike in komplicirane so te naloge, da jih bo zmogel samo aparat, ki deluje z največjo preciznostjo in ekspeditivnostjo. Le malo držav pa ima tako dober upravni aparat, ki bi bil kos vsem novim nalogam, ki jih mora država prevzemati. Če pa takega aparata ni, potem je nevarnost, da bo državna intervencija le še poostila krizo, ker bo ustvarila nove težave in z birokratičnimi odredbami celo preprečila, da bi si gospodarstvo pomagalo samo.

Zaradi tega je prvi pogoj za uspešnost državne intervencije, da se njen upravni aparat zboljša, da bo res kos svoji težavni nalogi. Zboljšanje pa je mogoče šele takrat, kadar se do dobra spoznajo vse napake upravnega aparata. Te pa se vidijo le od blizu in že zato je nujno potrebna dekoncentracija uprave. Samo pri decentralizirani upravi se jasno vidijo vse napake aparata, samo pri decentralizirani upravi pa je mogoče tudi takoj izvesti potrebna zboljšanja. Kajti pri decentralizirani upravi je sodelovanje in kontrola javnosti najuspešnejša, brez te kontrole pa tudi ni pravega zboljšanja. Ne more videti minister v Beogradu, če se vrši poslovanje na carinarnici pravilno in če ne trpi to poslovanje vsled kopice predpisov, ki so morda bili pred tridesetimi leti razumljivi, ki so pa danes tako zastareli, da so preslabi celo za staro železje. Poslovni človek, ki ima vsak dan opravka na carinarnici, ta najbolje vidi, kako bi bilo mogoče poenostaviti poslovanje, katere formalnosti so odveč in kje se delajo po nepotrebnem stroški državi in strankam. Prav tako je tudi pri vseh drugih uradih in državnih podjetjih.

V programu sedanje vlade je tudi dekoncentracija uprave, toda razen nekaj res razveseljivih izjav in nekaterih zakonskih načrtov še nismo doživeli nobenih konkretnih ukrepov. Vsled rastočih nalog, ki jih mora prevzemati država, postajajo ti ukrepi vsak dan nujnejši in so že pogoj, če se sploh rešimo iz sedanje stiske. Dekoncentracija je na vsak način treba pričeti izvajati in sicer čim prej in v čim izdatnejši meri. Ta dekoncentracija je zlasti nujna, ker pri nas še niso prilike tako dozorele, da bi bilo mogoče kar dekretirati, da se povsod dela vse po istem kopitu. Tudi uprava se mora prilagoditi krajevnim prilikam, čeprav te njene osnovne linije ne morejo in ne smejo spremeniti.

Dekoncentracija uprave mora biti osnova upravne reforme, njena modernizacija pa cilj, ki naj odpravi vse nepotrebne pisa-

rije in s poenostavljenjem tudi poceni upravo. Ni pretirano, če se smatra reforma uprave kot centralno naše javno vprašanje, ker vsa politična nasprotstva, vsi težki strankarski boji so v mnogem nastali le vsled slabe uprave. Posebno v prvih časih je slaba uprava povzročila ves oni silni odpor, ki je potem tako zelo motil notranji razvoj Jugoslavije. Notranje vprašanje Jugoslavije je prav za prav itak le upravno vprašanje, a kljub temu se tega centralnega vprašanja nismo skoraj dotaknili. Zato so v veljavi še predpisi, ki so morda bili umestni za primitivne naloge državne uprave v mirnih predvojnih časih, zato so še v veljavi predpisi, ki s svojim birokratizmom ovirajo vsako hitro poslovanje in zato so še v veljavi predpisi, ki s svojimi formalnostmi zahtevajo samo nepotrebne

pisarije, a so se v praktičnem življenju izkazali le kot nepotreben davek.

Ni za gospodarstvo tako neznosnega in tako neprijetnega ter težkega davka, kakor je v slabi upravi. Vse poslovanje zadržuje takšna uprava, vse postaja dražje in vrhu vsega še nihče ne ve, če je res zadoščeno vsem predpisom, kajti takšna obilica jih je, da je že njih namen neviden. Če kdaj, potem je v sedanjem času ta tribut gospodarstva slabi upravi odveč in zato ga treba z decentralizacijo odpraviti, s kontrolo javnosti pa izvesti reformo uprave, da bo ta res na višku svojih velikih nalog. Čim prej se ta reforma uprave izvrši, tem prej dobi gospodarstvo potreben oddih, tem prej bo tudi konec sedanje gospodarske stiske. Kajti v začetku vsega zboljšanja je reforma uprave.

Dva dokaza

Konsumi prodajajo tudi nečlanom

Ni zadosti, da zadrugne trgovine, prodajalne in gostilne delajo s svojimi neutemeljenimi privilegiji legalni trgovini nezasišano konkurenco, v zadnjem času se množe še pritožbe, da prodajajo tudi nečlanom. Teh pritožb je vedno več in celo v zadrugnih vrstah samih nastaja oster odpor proti temu zlorabljanju zadrugne misli. Po pravici se boje pravi zadrugniki, da morejo te zlorabe zadrugne misli povzročiti, da bodo tudi prave in zaslužne zadruge izgubile vse olajšave, ki jim jih je dovolila država, če bodo te zlorabe trajale še naprej. Zato pravi zadrugarji protestirajo proti temu prodajanju blaga tudi nečlanom zadrug in ti protesti so tako glasni, da so že prodrli v javnost. Značilno je, kar v tem pogledu piše »Sisački glas«, ki je čisto kmetijski podeželski list. V članku »Neznanje ali malomarnost« v številki z dne 21. t. m. piše med drugim:

»Vsak stan, vse ustanove zasebnega ali javnega značaja imajo svoje statute, svoja pravila, ki jih usmerjajo na dovoljeno delo in jih odyračajjo od škodljivih in nedopustnih. Tako tudi zadrugarstvo kot društvena organizacija ima svoja pravila, po katerih se ravna in vodi svoje delo.

Vprašanje pa je, če se vse zadruge ravna po svojih pravilih? Ali merodajni nadzorni organi zadosti gledajo na to, da zadruge spoštujejo zadrugna pravila? Dejal bi, da ne — in to hočem naglasiti. Mnenja sem, in mislim, da jih je mnogo, ki so istega mnenja, da je zelo pogost pojav, da zadruge ali bolje rečeno, zadrugarji greše proti zadrugnim pravilom, zlasti pri prodaji zadrugnih predmetov.

In čeprav je v pravilih čisto jasno določeno, kako in komu se smejo prodajati zadrugni predmeti, je vendar vsakdanji pojav, da se na to gotove zadruge ne ozirajo mnogo in tudi ne njih nadzorni organi. Mesto da v smislu svojih pravil prodajajo samo zadrugarjem, to je članom zadruge, prodajajo zadruge vsakomur, pa tudi odkritim nasprotnikom zadrugništva.

Kaj sledi iz tega? Iz tega sledi, da se profanira zadrugna misel, da se daje njenim nasprotnikom zadosti stvarnega materiala v roke, da se ljudje odbijajo od zadrug in da neradi stopajo v nje, ker se morejo okoristiti z vsemi privilegiji zadrug, čeravno niso njeni člani. Kar pa je najhujše pri tem grehu, je to, da se noben zadrugar ne zoperstavlja tej kršitvi pravil in da se tudi noben zadrugni organ ne bori za te kršitve.

Bil sem očitno, ko je zadrugni revizor na naglo pregledal zadrugne knjige, a ni niti vprašal, kako se vrše zadrugni posli in če so zadrugarji, zlasti predsednik, blagajnik in skladiščnik na višku svojih dolžnosti in če se prodaja samo zadrugarjem članom ali pa vsakomur, kdor se le obrne na zadrugo. Ni se zanimal! Ali je potem čudno, če so ti grdi pojavi vedno bolj pogosti in če se širi epidemija prodajanja zadrugnih predmetov tudi nečlanom in če okužuje

tudi one zadruge, ki so bile dosedaj svetle in korektno v svojem poslovanju.

Nemarnost ali neznanje? Prej bi dejal, da prvo, ker je redko zadrugar nepismen in čisto nepoučen o zadrugnih pravilih, zlasti pa morajo ta poznati predsednik, blagajnik in skladiščnik. Toda, kakor se v zasebnem življenju kaznuje vsaka kršitev zakona, tako bi se morala tudi v zadrugnem življenju kaznovati vsaka zloraba zakona.

Nadzorni organi bi morali bolj gledati na ta pojav in ob priliki revizije se interesirati, če zadruge služijo svojim namenom ali pa so samo vsake prodajalne pod drugim imenom. Kajti zadrugništvo more napredovati samo s pomočjo pravilne in čestne akcije, nikakor pa ne s špekulativstvom in nedovoljeno trgovino...

In da bo vsak vedel, da je vse to tudi res, se je pisec tega poštenega in možatega članka tudi podpisal. Miodrag D. Stefanović bere te lekcije izkoriščevalcem zadrugne misli in neupravičenim uživalcem privilegijev zadrugništva.

Drugi dokaz

Naši propagatorji zadrugnih in konsumnih trgovin in gostiln trde, da prodajajo konsumi in uradniške nabavljalne zadruge samo članom. Že ravnokar citirani članek dokazuje, da je njih zatrjevanje čisto brez podlage. Še bolj pa je postavil njih trditve na laž list, ki ga izdaja Konzumna zadruga nameščencev državne železnice v Zagrebu »Željezničarski zadrugni vjesnik«. V svoji decemberski številki namreč objavlja »Odgovor Konzumne zadruge službenikih državnih železnica u Zagrebu« na revizijsko poročilo revizorja »Saveza nabavljalkih zadruga državnih službenika v Beogradu«. Ta odgovor je silno dolg, saj ne obsega nič manj ko 83 strani, jasen dokaz, da je morala Konzumna zadruga občutiti revizorjevo poročilo zelo neprijetno.

Ali poslovanje zadruge same se nas ne tiče in zato tudi ne očitki gospoda revizorja, zanima nas le oni del revizorjevega poročila, ki govori o prodaji predmetov tudi nečlanom. Tako je kritiziral revizor dopis prodajalnice Konzumne zadruge v Banjaluki, ki pravi med drugim: »Če kupuje nekateri železničar blago proti gotovini, a še ni član zadruge, potem to ne moti«. Proti temu očitku se Konzumna zadruga zelo energično zavaruje s tem dragocefnim priznanjem: »Še skoraj vse leto 1931 se je moralo kreditirati tudi nečlanom, kaj šele, da se jim ne bi prodajalo proti gotovini.« Konzumna zadruga sicer pravi, da danes nihče ne more nič kupiti, če nima članske izkaznice. Kako malo pa je verjeti tej njeni trditvi, pa se more brati takoj na naslednji strani 78. V dopisu na prodajalnico v Gračacu z dne 20. VII. 1930 se namreč pravi — kar kritikuje revizor — to-le: »Recite železničarju, ki se hrani pri V., da naj dvigne živila na svoje ime in naj jih potem izroči g. V.« Konzumna zadruga pravi v svojem odgovoru, da je to čisto v redu in da je to čisto naravno, kajti

»takšnih slučajev je vsak dan nekaj, samo da njej ni to znano. Neoženjeni zadrugar kupuje za svoj račun vsak mesec življenjske potrebščine in jih daje onemu, pri katerem se hrani, namesto denarja.«

Tako pogosto je že prodajanje nečlanom, zlasti seveda proti gotovini, da smatra konzumna zadruga to prodajanje že samo po sebi umljivo stvar. Iz tega sledi, da se je ta zloraba zadrugne misli že tako razpasla, da so nekateri že izgubili zavest, da delajo nekaj napačnega. Iz tega pa še jasneje sledi, da se mora trgovstvo še z večjo vztrajnostjo boriti proti vsem privilegijem zadrugnih in konsumnih prodajaln in gostiln, kajti škoda, ki jo povzročajo te krive zadrugne trgovine, raste neprestano.

Upamo pa tudi, da bo oblast, ki ima sedaj črno na belem, kako se honorira njena dobra volja od strani teh zadrugnih trgovin in gostiln, storila svojo dolžnost in kaznovala vse zlorabe zadrugnega zakona, privilegije pa odpravila za vse prodajalne, ker ni mogoče kontrolirati, če te prodajalne privilegije zlorablja ali ne. Tem bolj to pričakujemo, ker se pri milijonskem prometu teh konsumnih in nabavljalnih zadrug obeta tudi za državno blagajno lep dohodek. In da bo državni blagajni prišel ta dohodek zelo prav, ni nobenega dvoma. Zato naj tudi seže po njem in naj ne zametuje gotovega denarja.

LUŽILNI TEČAJ ZA MIZARJE V METLIKI, V NOVEM MESTU IN ŽIREH

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI naznanja, da prireja tečaj za mizarstvo luženje za mojstre in pomočnike in sicer 2. in 3. januarja v Metliki, 4. in 5. januarja v Novem mestu in 7. in 8. januarja v Žireh. Lužilo se bode 60 komadov deščic raznovrstnega lesa v dimenziji 10x20 centimetrov in debelini 6 do 8 mm (masivno ali furnirano ter z vodo brušeno) in sicer tako, da predela vsak udeleženec, ki mora prinesiti deščice s seboj, 3 komade črešnjevca, 3 kom. hruškovega, 5 kom. bukovega, 5 kom. jelševca, 8 kom. orehovega, 10 kom. javorovega, 10 kom. smrekovega in 17 kom. hrastovega lesa. Pristojbina je za mojstra Din 50.—, za pomočnike Din 25.—, revni se na priporočilo pristojne obrtne zadruge deloma ali popolnoma oproste vsake pristojbine. Vsa lužila da brezplačno na razpolago Zavod PO Zbornice za TOI. Interesenti naj se zgledajo nemudoma neposredno pri Skupni obrtni zadrugi v Metliki za Metliko, za Novo mesto pri Zadrugi mizarjev v Novem mestu, za Žiri pa pri Skupni obrtni zadrugi v Žireh, kjer dobe podrobnešna navodila, na dan otvoritve tečaja pa naj točno ob 8. uri pridejo v delavnico, katero bode odredila zadruga.

MONOPOLSKI RAČUNI ZA MLINE

Finančni minister je odredil, da amorojo s 1. januarjem uporabljati mlinarji monopolne račune z natisnjeno takso 0-25 Din. Računi so vezani v snopiče po 50 računov v triplikatu in ima torej vsak snopič 150 listov. Prvi list vsakega računa je neperforiran in ostane mlinarju. Drugi je perforiran in ima natisnjeno takšno znamko ter ga sprejme stranka. Tudi tretji je perforiran in ostane stranki. Vsak snopič velja 21 Din in se dobi pri vseh pooblaščenih prodajalcih.

ZNIŽANJE DOPOLNILNE ZEMLJARINE

Davčni oddelek finančnega ministrstva je razposlal na vse davčne uprave okrožnice, da opozore davkoplačevalce, naj vložijo do 31. januarja svoje utemeljene zahteve o znižanju dopolnilne zemljarine. Znižanje se dovoli pod temi pogoji: 1. če živi davkoplačevalec le od zemlje, 2. če obdeluje sam in s člani svoje družine zemljo, 3. če šteje njegova rodbina več ko 5 članov, 4. če dopolnilni davek ne presega 5000 Din in 5. če je vložil prijavo do 31. januarja 1933.

Cilj češkoslovaške agrarne politike

Izjava češkoslovaškega kmetijskega ministra dr. Milana Hodže

Znani voditelj čeških agrarcev dr. Milan Hodža, ki je v Malypetrovi vladi prevzel kmetijski ministrstvo, je dal praškemu dopisniku »Politike« zanimivo izjavo o ciljih češkoslovaške agrarne politike.

Prva skrb stranke je danes ta, da se doseže ravnovesje proračuna, ki je prvotno izkazoval dve in pol milijarde deficita. Še nikdar ni bila Češkoslovaška v tako težavnem položaju, a dr. Hodža upa, da bo češkoslovaški narod s požrtvovalnostjo krizo premagal.

Kakor hitro bo rešeno proračunsko vprašanje, pride na vrsto vprašanje kmetijskih dolgov. Kmetijski dolgovni znašajo 30 milijard Kč. Zato bo treba znižati obrestno mero, ki znaša na Češkem in v Moravi 7 %, v vzhodnih pokrajinah pa znatno več. Znižanje obrestne mere bo glavno sredstvo za sanacijo gospodarskih razmer na vasi. Kriza v Češkoslovaški je mnogo težja, kakor se splošno misli, a zlasti v Jugoslaviji.

Na vprašanje dopisnika, zakaj ni do danes dovolil žitni sindikat uvoza niti enega vagona koruze iz Jugoslavije, je odgovoril dr. Hodža, da se sedaj že uvaža koruza in pšenica. Težava pa je v teh stvarih: Izvoz češkoslovaške industrije je padel za 40 %, brezposelnih je nad 600.000, uradnikom so bile znižane plače, vsled česar je padel konsum, poleg tega pa ima letos Češkoslovaška 40.000 vagonov rži in 50.000 vagonov ječmena preveč, ki ga ne more nikamor prodati. Naravno je, da je vsled tega potreba na koruzi manjša. Zmanjšal pa se je tudi naš lesni izvoz in znaša samo še 12 % od izvoza pred štirimi leti. Živine ima Češkoslovaška toliko, da more popolnoma kriti vse svoje potrebe.

Takšen je položaj, v katerem mora Češkoslovaška zadostiti vsem svojim pogodbenim in moralnim obveznostim do svojih sosedov. Naši gospodarski odnosi s Poljsko so se poenostavili. Še pred kratkim smo imeli s Poljsko težave, ker je bilo 72 % vsega njenega izvoza živine usmer-

jeno na Češkoslovaško. V zadnjem času pa je Poljska svoj izvoz živine usmerila bolj na sever, zlasti v Anglijo in danes gre samo 12 % poljske živine na Češkoslovaško. Treba pa je urediti tudi naše gospodarske odnose z Madjarsko, Rumunijo in Jugoslavijo. Naloga vseh nas je, da ustvarimo mali antanti tudi gospodarsko-politično podlago. Zavedam se, da bratstvo ni v besedah, temveč v dejanjih. Imam že izdelan načrt za uvoz pšenice, moke in koruze v Češkoslovaško. Po tem načrtu bo urejen in izboljšen naš agrarno-uvosni odnos z Jugoslavijo in seveda tudi z Rumunijo.

Živinski sindikat ne bo oviral uvoza svinj in masti, ker je naperjen predvsem proti špekulaciji. Minister dr. Hodža je nato govoril o potrebi, da se sklene gospodarski sporazum med državami, ki so sodelovale na varšavski konferenci, in da se temu sporazumu pridruži tudi Avstrija. Ta sporazum je potreben tudi vsled tega, da ne bi čezoceanska konkurenca škodovala cenam naših pridelkov. Potreben bi bil sporazum s čezmorskimi državami, zlasti s Kanado, na temelju medsebojnega kontingentiranja. Če ta sporazum ne bi bil mogoč, potem ne preostane nič drugega, ko da si agrarne države vzhodne in srednje Evrope pomagajo s preferencijami.

Končno je minister dr. Hodža govoril še o bližnji svetovni gospodarski konferenci. Treba čisto brez vsake olepšave povedati, da bi bile male države v brezobzirni tekmi z velikimi državami potisnjene v stran, in da je zato potrebno, da se male države dogovore in nastopijo solidarno za svoje interese in jih branijo proti velikim silam. Moramo si medsebojno zaupati in se tudi zavedati svoje moči, ker je malodušen človek najslabši voditelj svojega naroda. Če se bo na prihodnji svetovni gospodarski konferenci vodil boj za življenjske interese bolnega sveta, se moramo mi, ki smo zvezani s prijateljskimi vezmi, na ta boj pripraviti, da bomo mogli uspešno tekmovali. To je sedaj naša velika naloga.

Uredba o izplačevanju vlog

Na podlagi čl. 6 zakona o podaljšanju veljavnosti zakona o zaščiti kmeta in veljavnosti posameznih predpisov zakona o izvršbi in zavarovanju je izdal ministrski svet to uredbo o ureditvi izplačevanja vlog pri posameznih denarnih zavodih:

Čl. 1. Denarni zavodi, ki so aktivni, a ne morejo v celoti v dogovorjenih rokih izplačati hranilnih vlog in onih na tekoči račun, ko tudi ne zapadlih obresti, morejo izvršiti delna izplačila teh vlog, oziroma zapadlih obresti in to pod pogoji, ki so navedeni v teh primerih:

Čl. 2. Vsak denarni zavod more samo delno izplačevati vloge, ko o tem z dopisom obvesti ministrstvo za trgovino in industrijo.

Temu dopisu mora zavod priložiti svojo bilanco po stanju v tem času in s potrebnimi podatki in pojasnili. Tako dopis ko bilanco morata podpisati upravni in nadzorni odbor zavoda. Za namenoma napačne podatke odgovarjajo člani upravnega in nadzornega odbora ko za goljufijo.

Istovčasno mora zavod sporočiti ministrstvu za trgovino in industrijo tudi lestvico, na kateri so določeni zneski, ki jih mora zavod izplačevati v bodoče za hranilne vloge in one po tekočem računu, ko tudi iz dospelih obresti.

V lestvici predvidni zneski so minimalni zneski, ki jih zavod mora izplačevati. Če bi plačilna sposobnost zavoda dovoljevala tudi večje obresti, jih sme zavod izplačevati.

Pravico izplačevanja po tej lestvici dobi zavod v trenutku, ko je obvestil ministrstvo za trgovino in industrijo o svoji nameri, da se posluži te uredbe.

Predno začne izplačevati zavod vloge po tej uredbi, je dolžan da v vseh svojih prostorih, kjer se vrši izplačevanje, nabije objavo, ki vsebuje lestvico in vse podrobnejše pogoje za izplačevanje vlog.

Čl. 3. Po sprejemu dopisa, omenjenega v členu 2., bo trgovinski minister takoj odredil pregled dotičnega zavoda. Po potrebi bo določil tudi komisarja, ki naj kontrolira zavod. Pri kmetijskih zadrugah bo odredil trgovinski minister komisarja v sporazumu s kmetijskim ministrom. Pri-

stojnost komisarja bo odredil trgovinski minister.

Čl. 4. Po izvršenem pregledu zavoda bo posebni komitet ministrov, ki ga tvorijo trgovinski minister in še štirje ministri, ki jih določi ministrski svet, definitivno sklepal, če se more zavod poslužiti te uredbe ali ne. Na podlagi tega sklepa izda trgovinski minister sklep o tem. Ta sklep je izvršen in proti njemu ni pritožbe na Državni svet.

Čl. 5. Poleg izplačil, predvidenih v določeni lestvici (člen 2.), mora zavod izvršiti še ta izplačila v dogovorjenih rokih:

1. zneske, neobhodno potrebne za vzdrževanje vlagatelja in njegove rodbine;
2. Zneske, potrebne za izplačilo pogrebniških stroškov.
3. Zneske, potrebne za izplačilo javnih dajatev.

Čl. 6. Odredbe za delno odložitve plačil ne veljajo za: vloge Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu in okrožnih odborov za zavarovanje delavcev.

Čl. 7. Nove vloge, vložene v zavod že potem, ko se je zavod poslužil te uredbe, se morajo izplačevati v dogovorjenih rokih in za nje se ne more uporabljati ta uredba.

Zneski, ki jih mora zavod izplačati po tej uredbi in ki jih vlagatelj ni dvignil, se morajo smatrati kot nove vloge.

Čl. 8. Če bi trgovinski minister bil mnenja, da predložena lestvica ni pravilna in škoduje interesom vlagateljev, bo odredil, da se lestvica popravi. Ravno tako bo minister odredil popravilo lestvice, če se z izvršenim pregledom (čl. 4) ugotovi, da ne odgovarja plačilni sposobnosti zavoda.

Čl. 9. Denarnemu zavodu, ki uživa to uredbo, se ne morejo v tem času odpovedati vloge. Odpovedi, izvršene pred tem časom, ne veljajo.

Čl. 10. Dolžnik more poravnati svoje dolgeve s svojimi terjatvami iz hranilnih vlog ali onih po tekočem računu le v toliko, v kolikor so nastali ti dolгови in terjatve v času, predno se je zavod poslužil te uredbe.

Vlagatelji s knjižicami, ki se glase na donosilca, morajo dokazati, da so bili last-

niki knjižic še predno se je zavod poslužil te uredbe, če hočejo, da se poslužijo pravice poravnanja.

Čl. 11. Za terjatve iz hranilnih vlog in onih po tekočem računu ko tudi iz dospelih obresti, se more zahtevati prisilno izplačilo samo za one zneske, ki jih mora zavod izplačevati po tej uredbi.

Čl. 12. Pravica uživanja te uredbe preneha, ko pride zavod v konkurz ali ko zahteva prisilno poravnavo izven konkurza in kadar se ugotovi, da je zavod pasiven.

Ravno tako bo minister za trgovino in industrijo odvzel zavodu to pravico, če komitet ministrov, določen po čl. 5 te uredbe, smatra, da zahtevajo to interesi upnikov.

Čl. 13. Denarni zavod, kateremu je dana naredba po § 5. zakona o zaščiti kmeta in o uveljavljanju posameznih zakonov o izvršbi in zavarovanju, more, če se je popravila njegova likvidnost, zaprositi, da se tudi za njega uporabi ta uredba. V ta namen bo zavod naslovil na ministra za trgovino in industrijo prošnjo in predložil lestvico, po kateri bo izplačeval vloge in zapadle obresti (člen 2).

Na to prošnjo bo izdal minister za trgovino in industrijo sklep po odredbi čl. 4. Ko stopi v veljavo sklep, s katerim se dovoljuje zavodu uporaba predpisov te uredbe, preneha veljati uredba, preje dana po § 5 omenjenega zakona.

Čl. 14. Kot denarni zavodi v smislu predpisov te uredbe se smatrajo denarni zavodi, ki so zasnovani kot delniške družbe, zadrage in njih zveze ter hranilnice samoupravnih teles.

Čl. 15. Ta uredba dobi obvezno moč, ko se objavi v »Službenih novinah« in bo veljala eno leto, potem ko stopi v veljavo.

Kupujte domače proizvode!

Vanilin sladkor
in
Prašek
za
pecivo:

Adria
Za naš
... se kupujejo naši domači proizvodi:
prašek za pecivo, vanilin - sladkor, rumenilo in puding praški znamke »ADRIA«

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 28. decembra objavlja: uredbo o podpor-nem skladu pomožnega osebja v državni službi, odločbo o hranilnih vlogah pri Poštni hranilnici, razglase uradov in sodišč ter razne druge objave.

Iz naših organizacij

Uprava združenja trgovcev za srez Maribor, levi in desni breg, opozarja svoje člane, da se je na občnem zboru dne 8. majnika 1932. sklenilo, da se koledarji (tudi brez tiska) ob Novem letu ne smejo deliti. Proti članom, kateri bi se tega sklepa ne držali, bo uprava postopala po členu 8 pravil združenja. — Uprava.

Pomočniški zbor Združenja trgovcev v Ljubljani je na svoji zadnji seji sklenil toplo priporočiti vsem članom pomočniškega zbora, kakor tudi ostalim trgovskim nastavljenecem, naj podprejo Pomožno akcijo mestne občine ljubljanske s tem, da vplačajo mesečno minimalno določeni prispevek. Pomočniški zbor je pred prazniki razposlal tozadevno okrožnico na vse člane in prosimo vse člane, naj se ravnajo po njej. Naj ne bo nikogar med nami, ki ne bi podprl plemenitega stremljenja mestne občine, da pomaga čim večjemu številu revežev. — Franjo Melicer, načelnik pomočniškega zbora v Ljubljani.

Po svetu

Zakon o naknadnih kreditih so objavile »Službene novine« in je s tem stopil v veljavo.

Seja tarifnega odbora, ki je sklepala o novih železniških tarifah, se je vršila v sredo.

Proračun Dunavske banovine znaša 128,5 milijonov in je za 10 milijonov manjši od lanskega.

V Savski banovini je okoli 40.000 trgovskih in 1200 industrijskih podjetij.

Bolgarska vlada je podala demisijo, ker so zemljedelski ministri izstopili iz vlade. Zahtevali so večje zastopstvo v vladi ter razne finančne in gospodarske reforme, ki pa jih je vlada Mušanova odbila.

Do krvavega pokolja med makedonstvujušimi, med mihajlovisti in protogerovisti, je prišlo v Sofiji pred kraljevim dvorom v sredo, ko je bolgarska vlada podala demisijo vsega kabineta. Po oficijalnem komuniqueju sta bila dva ubita, 9 oseb smrtno nevarno ranjenih, lahko ranjenih pa zelo mnogo. Makedonstvujušči število svojih žrtev prikrivajo.

Carinsko unijo hoče vsiliti Italija Albaniji, da bi s tem še bolj okrepila svoj že itak silni upliv v Albaniji.

Pogajanja med Hitlerjem in Strasserjem, ki je bil eden najbolj delavnih voditeljev nar. socialistične stranke, so se razbila in je računati s popolnim razkolom v narodno socialistični stranki.

Po novem proračunu bodo U. S. A. izdale za vzdrževanje vojske 1628 milijonov dolarjev, za potrebe narodne obrambe 525 milijonov, za druge vojaške namene 58 milijonov; 43 % vseh izdatkov gre za oboroževanje.

Proračunska komisija njujorske občine je zaprosila pariško občino za informacije o njenih dohodkih, ker bi tudi v Newyorku radi zvedeli, kako morejo biti finance pariške občine v teh žalostnih časih aktivne.

Grški vladi je ameriško finančno ministrstvo podaljšalo moratorij za dve leti, do konca l. 1934.

Deficit v grškem proračunu znaša okoli 700 milijonov draham, ki ga namerava pokriti vlada z novimi davki in novimi monopolizacijami.

Bolivjska vlada je zaplenila zato svojih bank, da dobi tako sredstva za vojno s Paragvajem.

Avstrijsko trgovinsko ministrstvo je izdelalo zakonski načrt o nastavitvi posebnih trgovskih atašeev pri vseh poslanstvih, da bi se na ta način izboljšali trgovski odnosi Avstrije.

Izvoz madjarske živine v Italijo je v zadnjem času padel od 160 vagonov tedensko na 60 vagonov. Ker je vzrok temu nazadovanju kliring, se sedaj izvoz živine ne vrši več po klirinški pogodbi, temveč urejajo izvoz živine kompenzacijski uradi.

V kanonirski šoli v Nettunu pri Rimu je pri polnjenju municije eksplodirala in je bilo 5 vojakov ubitih.

Katastrofalen požar je izbruhnil v modernem trgovskem delu Barcelone in upepelil skoraj ves del mesta. 1500 trgovskih nameštencev je vsled požara brez službe.

V božičnih praznikih je bilo v Newyorku 311 ljudi ubitih, 500 pa ranjenih. Tudi po drugih velikih mestih je božična bilanca žalostna.

V ameriškem rudniku v Springfieldu, v državi Illinois, je eksplozija zasula 54 rudarjev. Dosedaj so potegnili iz rova 12 trupel. Sodiijo, da je vseh 42 drugih rudarjev izgubljenih.

Leto 1933. bo zopet sveto leto. Poseben mednarodni odbor v Vatikanu bo skrbel za čim bolj svečano proslavitev svetega leta.

Skoraj po vsej Bengaliji je vsled nemirov proglašeno obsedno stanje.

Priseljevanje je prepovedala Argentina, da s tem zmanjša brezposelnost v državi.

Po ugotovitvah Mednarodnega urada za delo v Ženevi se je v zadnjem polletju znižalo število brezposelnih na vsem svetu za 2 milijona.

Obiščite avtomatični bulet D A J - D A M

Perzijski šah namerava prodati svoj ves z dragimi kamni obsuti prestol, ki je vreden 6 milijonov funtov, ali okoli 1200 milijonov dinarjev.

Dva tisoč vojnih vdov je demonstriralo na sofijskih ulicah, ker je vlada odpravila državno božično podporo.

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po izkazu banke z dne 22. t. m. se je zlata in devizna podlaga znižala na 1960,5 milijonov, dočim so se devize izven podlage povišale 0,2 na 1,3 milijona. Posojila na menice so zopet padla, in sicer za 15,1 na 2148,9 milijonov. Tudi lombardna posojila so se neznatno zmanjšala.

Obtok bankovcev se je zopet znižal in sicer za 71,7 milijonov. Vseh bankovcev v obtoku je bilo 4558,1 milijonov. Obveznosti na pokaz so se zvišale za 78,4 milijonov nea 945,8 milijonov.

Zlato in devizno kritje se je znižalo od 35,66% na 35,62%, samo zlato kritje pa od 32,01% na 31,93%.

TEŽKA FINANČNA SITUACIJA MADJARSKE

Finančni strokovnjak Zveze narodov g. Tejlor je objavil svoje poročilo o finančnem stanju Madjarske. Po njegovem poročilu je stanje zelo neugodno. Proračunski deficit bo narasel na sto milijonov pengov, vsi državni dohodki pa še naprej stalno padajo. Obenem pa pada tudi zunanja trgovina, ki znaša samo še 57 odstotkov lanske. Potrebno je največje varčevanje in je treba vse nenujne izdatke črtati. Madjarski listi pa kljub temu poročijo poudarjajo, da se morajo izvesti razne investicije, ker bi drugače brezposelnost preveč narasla.

NEMŠKA DRŽAVA NAJVEČJI UPNIK

Da bi preprečila popoln polom nemškega bankarstva, je nemška vlada dovolila nemškim denarnim zavodom v zadnjih 18 mesecih številne kredite. Tako je dala vlada Brüninga 750 milijonov mark kredita, vlada Papena pa 255 milijonov. Poleg tega je posodila državna blagajna raznim denarnim zavodom 2100 milijonov mark. V vsem je nemška državna blagajna angažirana pri nemških bankah in industrijskih podjetjih za ogromno vsoto 3100 milijonov mark in je tako nemška država največji upnik v Nemčiji.

*

Italija je razpisala 50dstotno notranje posojilo v višini 100 milijonov lir, ki se bo pričelo odplačevati po desetih letih.

Japonska je poslala v zadnjih mesecih v Združene države Sev. Amerike za 74 milijonov zlata. Francija pa je znova poslala za 127 milijonov frankov zlata v Ameriko.

Do 1. decembra je letos uvozila Anglija zlata za 140 milijonov funtov, izvozila pa za 113 milijonov funtov.

Število vlagateljev v U. S. A. je padlo od 51,39 milijonov v juniju 1931 na 44,35 milijonov v juniju 1932. Skupni znesek njih vlog pa v istem času od 28.206 na 24.281 milijonov dolarjev.

Davčni dohodki nemških občin, dežel in države so padli od 13,5 milijard mark v letu 1929 na 10 milijard.

Švica bo v januarju konvertirala 4 in pol odstotno amortizacijsko posojilo iz leta 1915 v 3-odstotno posojilo.

ZUNANJA TRGOVINA ITALIJE

V novembru je Italija uvozila blaga za 574,9 milijonov lir, izvozila pa za 597 milijonov. Lani je v istem mesecu uvozila za 764,5, izvozila pa za 881,6 milijonov lir.

ELEKTRIFIKACIJA ITALIJE

Zelo hitro napreduje elektrifikacija Italije. Ob začetku vojne je dobivala Italija od svojih elektraren en milijon konjskih sil. Leta 1925/26 je že imela 3.200.000 HP. Leta 1910 je potrošila Italija 1471 milijonov kilovatov, leta 1926 pa že 8500 milijonov. Samo manjši del teh sil se uporablja za razsvetljavo, večina gre za fabrike in železnice. Koncem leta 1925 je bilo v Italiji 2000 hidro-električnih central, ki so dobivale vodo iz sto umetnih jezer. Od takrat pa je elektrifikacija Italije še bolj napredovala.

Temelji sedanje gospodarske stiske

(Konec.)

Dobiček kot vodeči duh v gospodarstvu

Ekonomski reformatorji se radi izjavljajo o dobičku kot o glavnem vzroku ekonomskih neredov. A težko je pristati na to stališče edino na podlagi tožb, ki udrihajo na profit z vseh strani.

Predvsem ni dobiček le pojav moderne ekonomije. Dobiček spremlja človeka in žival stalno; dobiček najdemo kot življenjski element v vseh kulturah in v vseh civilizacijah. Profit ni plod niti filozofske niti religiozne etike; njegovi cilji so istotako konkretno-materijalni kakor abstraktno duševni.

Kakor druga človeška svojstva pa je dobiček v svoji funkciji lahko pozitiven ali negativen, koristen ali škodljiv. V moderni ekonomiji nastopa dobiček bolj kot orožje sebičnega napada kakor kot obrambno sredstvo. V dobi, ko ima manj za materialno sigurnost uprav obupne dimenzije, obljublja individualistične ekonomije največjo sigurnost onemu, ki dela z največjim materialnim profitom.

Ko postane riziko v običajnih gospodar-

Ko postane riziko v običajnih gospodar. podjetjih prevelik, t. j. ko izgineva polagoma verjetnost za dobiček, pada gospodarska aktivnost, in to tako dolgo, dokler se ponovno ne pojavi garancija za profit. V sedanjih krizi trdijo neprenehoma, da se bo dvignilo gospodarstvo šele tedaj, ko bodo zopet tu konjunktura za profit. To je v splošnem jasno, vendar se ravno v tem pokazujejo negativne strani profita. Vendar se ne da o profitu trditi, da je primarni razlog krize, t. j. profit ni osnovni povzročitelj gospodarskega poloma. Delovanje profita se le pridružuje ostalim osnovnim vzrokom in se da nekako primerjati z delovanjem kvasa v testu. Seveda, v kapitalistični ekonomiji se razvija profit iz osebnih motivov, navadno v korist poedinca, čisto v škodo celote, t. j. negativno. Primer za njegovo pozitivno stran, t. j. za korist celokupnosti, je vojska, kjer se izraža

profit kot kooperacija poedincev ali kot osebno junaštvo za obrano ali korist celokupnosti. Sistem kolektivne ekonomije se tudi naslanja na pozitivne strani profita.

Poljedelska kriza

Poljedelska kriza nastopa v raznih variantah, vsaka s svojimi posebnimi znaki, ki so odvisni od geografskih vzporednikov in meridianov, in vsaka s svojim posebnim ekonomskim ozadjem, pa naj bo to žito, bombaž, kavčuk, svila, les, naj bo Severna Amerika, Argentina, Avstralija, Evropa, Japan itd. Skupna črta vsem je protislovno stradanje radi preobilja oziroma radi prevelikega pridelovanja in uničene kupne zmožnosti industrije in delavstva. Posledice kmetijske krize so zelo težke za celoto — za državne dohodke. Vendar se kmetom v krizi ni treba bati pogubne usode industrijskih delavcev. Res je, da so farmerji prenehali kupovati klavirje, radije, fino pohištvo, vendar prihajajo še vedno na protestne shode s pečenko in kolačem, medtem ko se mora delavstvo prilagoditi »ciklični« periodi stradanja pač, kakor najbolje zna.

V Evropi je poljedelska kriza predvsem odmev nizkih žitnih cen na svetovnih tržiših. Na svojem lastnem terenu se umika evropski kmet prekomorskemu farmerju. Prvi se naslanja na roki in par volov, drugi na traktor. Žitna produkcija zaposluje v Podonavju na 250 jutrov zemlje 70 kmetov, v Kanadi 5 do 6. Na eni strani metode industrije, na drugi strani metode agrikulture. Ameriški farmer se uči pri Fordu; on v glavnem le nadzoruje mehanični proces produkcije in njegove poedine faze: oranje, žetev, čiščenje, sortiranje, tovarjanje. Jugoslovanski kmet se uči od tradicije. Ameriški kmet se drži štirih osnovnih faktorjev industrijske produkcije: zemlja, delavna sila, kapital in organizacija. Jugoslovanski kmet o tem še ničesar niti ni slišal ni.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca mlačna; promet Din 1,636.433-23

Vsled božičnih praznikov in zmanjšane privatne ponudbe (osobito v devizi London) je minoli borzni teden v pogledu deviznega prometa nazadoval za približno 390 tisoč dinarjev napram predzadnjemu tednu.

Dnevni devizni promet je bil — razen torkovega borznega sestanka — skoro na vse borzne dneve prejšnjega tedna enak. Kakor je razvidno iz naslednjih prometnih podatkov:

19. decembra Din 210.545-17 New York,
20. decembra Din 656.992-70 Wien,
21. decembra Din 212.053-01 Wien,
22. decembra Din 252.081-78 Wien,
23. decembra Din 304.760-57 New York—Wien,

so v glavnem prevladovali zaključki devize Wien, perfekturirani v privatnem kliringu (903 tisoč dinarjev), deloma pa devize New York.

Narodna banka je tudi tokrat dala skupno za ca 201 tisoč dinarjev deviz na razpolago, in sicer Curiha za 75 tisoč Din, Londona za 58 tisoč Din ter New Yorka za 68 tisoč dinarjev. V zadnjem tednu je bilo vsega skupaj nabavljeno za 1,435.000 dinarjev privatnega blaga (vštevši privatni kliring!), dočim je bil promet v poedinah devizah v primeri s predzadnjim tednom (številke v oklepajih) sledeči (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam 7 (3), Curih 157 (79), London 67 (840), New York 253

(181), Pariz 30 (96), Trst 39 (18), deviza Wien 0 (180), dinarska deviza v privatnem kliringu 0 (49) in avstrijski šilingi v priv. kliringu 903 (732).

Razen Londona kažejo vse ostale na ljubljanski borzi notirane devize — opadanje svojih tečajev, kot nam predločuje spodnja razpredelnica:

	19. decembra		23. decembra	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2314-29	2325-65	2312-07	2323-43
Berlin	1369-03	1379-83	1369-03	1379-83
Bruselj	797-46	801-40	796-91	800-85
Curih	1108-35	1113-85	1108-35	1113-85
London	190-53	192-13	191-14	192-74
New York	5738-81	5767-07	5734-64	5762-90
Pariz	224-79	225-91	224-65	225-77
Praga	170-56	171-42	170-45	171-31
Trst	294-35	296-75	294-35	296-75

Kajti v tem času je utrpela deviza Bruselj 0-55 točke tečajnega padca, Amsterdam 2-22 točke, New York 4-17 točke, Pariz 0-14 točke in Praga 0-11 točke. Nasprotno pa je London od ponedeljka na petek okrepil svoj tečaj za 0-61 poena. Devize Curih, Berlin in Trst so koncem pretečenega tedna beležile ob ponedeljkovih tečajih, med tem ko so notice drugih deviz izostale. Pravtako še vedno ni beležila deviza Wien in Budimpešta.

Od torka do petka (23. t. m.) so bili na poedinah borznih sestankih doseženi ti-le priv. klirinški tečaji: 8-93—8-99; 8-32—9; 8-85—8-92.

Naš pravi domači izdelek!

Efektno tržišče

Tendenca stalna, brez zaključkov

V minolem tednu je bilo stalno povpraševanje po državnih papirjih, katerih tečaji pa so kljub čvrsti tendenci le za par točk porasli. Tako je beležila Vojna škoda začetkom tega tedna 238— za denar brez blaga, koncem tedna pa 240— za denar, 245— za blago. Še manjšo tečajno okrepitev kaže 8% Blair, ker notira 19. t. m. 42— v ponudbi, a 23. t. m. 42— v povpraševanju in 43— v ponudbi. Prav tako je bil v ponedeljek nuden 7% Blair po 40—, dočim se je tega dne povpraševalo po 37—, a v petek že po 39—. Nasprotno pa je tekom tega tedna za par točk popustilo 7% investicijsko posojilo, kajti 19. t. m. je bila njegova denarna notica 52— in blagovna 53—, medtem ko se je na sredinem borznem sestanku nudilo za ta efekt 49—, od četrtka naprej pa 50—.

Dne 21. decembra je bilo na tukajšnji borzi vsled eksekutivne prodaje nabavljeno 29 komadov delnic Srpske banke v Zagrebu in sicer po tečaju Din 50— za kom.

Izmed industrijskih papirjev so tekom prejšnjega tedna beležile delnice Tvornice za dušik d. d., Ruše brez izprememb, t. j. Din 125— za denar.

Lesno tržišče

Tendenca slaba; promet srednji

Vsled praznikov se situacija na lesnem trgu v zadnjem tednu ni bistveno spremenila. Poleg povpraševanj po normalnih dimenzijah tako v parjeni kakor tudi v neparjeni bukovini, se opaža, da se je pričela kampanja v testonih. Žalibog pa kljub velikemu povpraševanju ni v tem blagu odgovarjajočega prometa, ker testonov vsaj pri nas zelo primanjkuje. Z gotovostjo pa računamo, da se bodo prihodnje leto iskali in lahko oddali. Seveda pa je treba pri produkciji polagati posebno pažnjo na širinsko razmerje, skratka pripravljati naj se najmanj 2/3 blaga širokih testonov, 1/3 ozkih, najmanj pa medija blaga osem col. Trgovina z drvi se je poživela, ker je nastopila zima. Kupčija z ogljem je pa povsem popustila.

V zadnjem tednu je bilo perfekturirano nekaj manjših borznih zaključkov v tramih (dva vagona) in v jelovih deskah (4 vagona).

Priporoča se

GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specijalnega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjav: GREGORO

Zahtevajte specijalne ponudbe!

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Ljubljanska borza

Tečaj 28. decembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2313.74	2325.10
Berlin 100 M	1369.86	1380.66
Bruselj 100 belg.	798.67	802.51
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1108.35	1118.85
London 1 funt	191.64	193.22
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5738.81	5767.07
Pariz 100 fr.	224.82	225.94
Praga 100 kron	170.45	171.31
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	294.46	296.86

Naše narodno gospodarstvo v novembru 1932

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Število zavarovanih delavcev se je v novembru 1932 gibalo približno na višini leta 1923, t. j. ob ustanovitvi oziroma ob izvršeni organizaciji OUZD-a.

Gibanje zavarovanih delavcev v minulem mesecu v posameznih industrijskih skupinah je razvidno iz teh števil:

	Število zavarovancev	Naprav oktobru 1932
Gradnja železnic, cest itd.	2.329	+ 8.93%
Higijena	1.703	+ 4.17%
Predelava kože	3.514	+ 3.81%
Gradnja prevoz, sredstev	200	+ 2.96%
Oblačilna industrija	4.509	+ 2.85%
Občinski obrati	1.094	+ 2.83%
Denarni zavodi itd.	491	+ 2.65%
Kemična industrija	1.610	+ 2.36%
Industrija papirja	1.743	+ 1.66%
Industrija tobaka	855	+ 1.52%
Tekstilna industrija	9.416	+ 1.36%
Ind. hrane in pijače	3.549	+ 1.30%
Gozdno-planinska ind.	5.987	+ 1.15%
Hišna služinčad	2.127	+ 0.98%
Gledališča, svob. poklici	1.191	+ 0.59%
Javni promet	620	+ 0.48%
Kovinska industrija	6.367	+ 0.33%
Trgovina	4.187	+ 0.21%
Poljedelstvo	547	+ 0.55%
Gostilne, kavarne, prenoč.	2.877	+ 0.90%
Centrale za proizvod. sile	—	—
in preskr. z vodo	624	+ 0.96%
Zasebna promet. podjetja	894	+ 1.01%
Ind. kože in gume	1.497	+ 1.14%
Predelava lesa in rezbar.	4.099	+ 1.61%
Grafična industrija	1.103	+ 1.90%
Gradnje nad zemljo	4.889	+ 2.01%
Ind. kamenja in zemlje	3.231	+ 13.06%
Rudarstvo	5	+ 80.00%
Skupaj	77.388	+ 0.70%

Tudi v novembru se je gospodarska kriza omilila.

Zdravstvene razmere zavarovanega delavstva v mesecu novembru izgledajo nekoliko povoljnejše nego lansko leto, ker je odstotek bolnikov manjši pri moških za 0.32%, pri ženskah za 0.57% in pri moških

in ženskah skupaj za 0.40%. V tem zmanjšanju odstotka je pa upoštevano tudi skrajšanje bolnopolne dobe od 52 na 26 tednov itd. Radi tega so ostale zdravstvene razmere delavstva skoraj nespremenjene v stvarnem pogledu.

Istotako je oslabilo nazadovanje delavskih plač. Padec povprečne dnevne zavarovane meze, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je znašal napram prejšnjemu letu:

meseca junija	Din 1:84
julija	Din 2:20
avgusta	Din 2:41
septembra	Din 2:42 (maksimum!)
oktobra	Din 2:30
novembra	Din 2:01

Vsa dnevna zavarovana meza vseh zavarovanih delavcev je padla v novembru za Din 423.720:80.

Že v 24 urah

barva, plesira in keramično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlelika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini prot. trgovca s pivom, vinom in žganjem Petra Hartmana v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik trg. poslovođa Franc Brumen. Narok za sklepanje poravnave dne 4. februarja ob 9. Rok za oglasitev do 28. januarja.

Končno je poravnalno postopanje trgovca Rau Ivana v Sv. Bollenku in slaščičarskega mojstra Mantelja Karla v Celju.

Potrjeni sta poravnavi lekarnarja Gradišnika Federja v Celju in trg. Kosmača Svita v Lučah ob Savinji.

Ustanovitev Medbalkanske trgovsko-industrijske zbornice

Pred kratkim se je v Carigradu prvič sestel svet Medbalkanske trgovsko-industrijske zbornice. Na prvi seji se je konstituiral svet Zbornice. Za predsednika je bil izvoljen zastopnik Turčije, za podpredsednike pa zastopniki posameznih balkanskih držav. Jugoslavijo zastopa dr. Miljuš. Nato se je razpravljalo o upravnih ureditvah zbornice ter o njenem proračunu. Končno je bilo sklenjeno, da bo vsaka država imela pri zbornici svojega komisarja, ki bo stalno bival v Carigradu. Medbalkanska trgovsko-industrijska zbornica je prvi korak k ustanovitvi balkanske unije.

Dobava-prodaja

Dobava ješprenjčka. Dne 28. decembra t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 16.600 kg ješprenjčka. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. januarja 1933 ponudbe glede dobave papirja in kartona. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 10. januarja 1933 ponudbe glede dobave jermen; do 16. januarja 1933 glede dobave sita za separacijo premoga ter glede dobave orodja za rudarska dela.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 19. januarja 1933 ponudbe glede dobave 2000 kg strojnega in 5000 kg plinskega olja ter glede dobave 700 kg vijakov z maticami.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. januarja 1933 ponudbe glede dobave 2 trofaznih motorjev; do 19. januarja 1933 pa glede dobave električnega materijala.

Vršile se bodo te licitacije. Dne 16. januarja 1933 pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu glede dobave 7000 ton premoga in 350 ton plinskega olja; dne 20. januarja 1933 pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave motovoza; dne 21. januarja 1933 pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave 19.000 kg žebeljev; dne 21. januarja 1933 pa pri upravi policije v Zagrebu glede dobave 260 komadov novih plaščev za policijsko stražo.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 31. decembra t. l. bo pri intendanturi Komande bosanske divizijske oblasti v Sarajevu licitacija glede dobave 1500 kg olja, 10.500 kg masti in 3300 l kisa. — Dne 10. januarja 1933 se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu četna licitacija glede dobave 305.000 m hidrofilne tkanine. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Oddaja zgradbe visoke peči se bo vršila potom četne licitacije dne 30. januarja 1933 pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

KLIRINSKA POGAJANJA S FRANCIJO

V Parizu so se uspešno zaključila pogajanja med Francijo in našo državo za sklenitev kliringa. Kliringška pogodba je bila že parafirana.

LJUBLJANSKI TRG

Na pobožnem trgu vlada precejšnje mrtvilo. Bilo je manj blaga, pa tudi manj kupcev, ko navadno. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Na zelenjadnem trgu je bilo mnogo radiča, ki se je prodajal po 1 Dinar merico. Tudi kislega zelja je bilo dovolj. — Na sadnem trgu tudi ni bilo dosti povpraševanja. Kanadke so prodajali po 4-50, druge boljše vrste jabolok pa po 3 do 4 Din. za kg. Kupčija pa je bila zelo slabotna.

ZAGREBSKI TRG S KOLONIJALNIM IN MEŠANIM BLAGOM

Pred prazniki je bil naravno trg zelo živahen. Zagrebški veletržci izjavljajo, da je bil letos promet s podeželjem znatno manjši ko lani, dočim je bil v Zagrebu in okolici zadovoljiv. Jasno se je pokazalo, da kmet nima denarja.

Cene so v glavnem ostale neizpremenjene. Cene za moko in žito so čvrste, le z ozirom na različne pogoje, ki jih nudijo nekateri veliki trgovci, so v nekaterih trgovinah cene nižje, toda le neznatno.

Mast se je zelo pocenila, a jo ljudje navadno kupujejo le pri mesarjih. Od 17 Din je padla cena masti na 12 do 13 Din. Milo in sveče, ki jih izdelujejo domače fabrike iz slabjšega loja, se še niso pocenile, pač pa se pričakuje njih pocenitev.

Cena rižu je neizpremenjena. Čokolade in bonbonov se je letos mnogo manj prodalo ko druga leta in to vsled 30odstotnega povišanja cen.

Za likerje in fine tuje vrste vina ni bilo nobenega zanimanja.

Denaturiran špirit se še vedno prodaja po 8 Din liter. Znižanje cene se je pričakovalo že v decembru.

Večina trgovcev letos ni dajala svojim odjemalcem kolekdarjev. Zelo se pritožujejo nekateri trgovci, da nekateri stranke zelo slabo plačujejo in zlasti stranke, ki jemljejo na knjižice.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 29. decembra: Voda. Red B.

Petek, 30. decembra: Zaprtó.

Sobota, 31. decembra ob 21.: Utopljenca.

Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 29. dec.: Adel in Mara. Red D.

Petek, 30. decembra: Zaprtó.

Sobota, 31. decembra ob pol 21.: Pri belem konjčku. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Do sobote, dne 31. decembra: Zaprtó.

Sobota, dne 31. decembra ob 21. uri: Pri belem konjčku.

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo
Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Trgovci in industrijci!

Trgovski

list

se priporoča za inseriranje!

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
V LJUBLJANI

priporoča specerijsko blago, več vrst žganja, moko ter deželne pridelke, kakor tudi raznovrstno rudniško vodo

Lastna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom

Telefon št. 2855 Geniki na razpolago!

Ure, zlatnina, optični predmeti

L. VILHAR

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 36

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur